

УСЁ ў ІМЯ ЧАЛАВЕКА, АЛЕ ПРАЗ РУБЕЛЬ

Такую формулу пабудовы цывілізацыі будучыні ў Беларусі вывёў для сябе 16 верасня Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка пасля сустрэчы са старшынёй абласных, гарадскіх і раённых Саветаў дэпутатаў. Некаторыя з іх папярэдзілі Прэзідэнта ў адсутнасці агульнай каманды, з-за чаго кіраўнік дзяржавы прымае і падпісвае указы ў імя інтэрэсаў грамадзян, а Нацыянальны банк і Міністэрства фінансаў, забавяжаючы аб людзях, распрацоўваючы свае дакументы толькі... на карысць рубля. У адказ Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што без аб'яднання намаганняў на гэтых двух напрамках ніякіх, нават самых малых, рэформы не ўдасца зрушыць з месца. А пачынаць іх трэба.

Адным з надзённых пытанняў, якія патрабуюць неадкладнага вырашэння, у дзяржаве называюць праблему ўдасканалення сістэмы мясцовага самакіравання. На думку старшын Брэсцкага абласнога Савета Віктара Бурскага, такая сістэма павінна ствараць неабходныя ўмовы для творчай

актыўнасці асобы. Структура мясцовага самакіравання павінна прапарцыянальна спалучаць у сабе як жорсткую вертыкальную цэнтралізацыю, так і самастойнасць на месцах. Такім чынам, Віктар Іванавіч падтрымаў прапанову Прэзідэнта, які сваім указам зможа назначаць кіраўнікоў раёнай і гарадской выканаўчай улады, захаваўшы пры гэтым пасаду старшын мясцовага Савета, што выбіраецца ўсім грамадзянам.

Хоча для абмеркавання ўдзельнікі нарады было прапанавана шэсць (!) варыянтаў уладарывання ўлады на месцах, большасць прамоўцаў змяшляла на думку, што найбольш прыкладнай будзе прапанова Прэзідэнта. Праўда, думкі былі і іншыя. Так, старшыня Бялыніцкага раёна Савета Аляксандр Агееў перакананы, што раздзяленне ўлад на ўзроўні раёна можа паслужыць падставай для стварэння канфліктных сітуацый паміж кіраўнікамі раёнага звання. Гэтага можна пазбегнуць, калі абавязкі старшын Савета і выканаўчага камітэта будзе

выконваць адзін чалавек. Для паўнаты не толькі права, але і абавязкаў прадстаўніцкай улады на месцах удзельнікі нарады прапанавалі перагледзець асобныя артыкулы ў заканадаўчых актах аб дзейнасці дэпутатаў і мясцовым самакіраванні, у прыватнасці, аб дэпутацкай недатыкальнасці. Паставіць усіх грамадзян рэспублікі ў роўныя ўмовы перад законам — неабходная ўмова для правядзення рэформ.

Удзельнікі нарады абмеркавалі таксама праблему работы Саветаў дэпутатаў і выканаўчых камітэтаў з пісьмамі грамадзян, якіх часта з абавязкамі будучы ўдзельнікі ад уласнага прыбытку. На гэтым мэты прапановы накіраваны ў частку сродкаў, атрыманых ад правядзення прыватнасцей.

Прэзідэнт у сваю чаргу запэўніў, што для забеспячэння працы рэформ ён мае намер павялічыць фінансавую дысцыпліну і зрабіць больш жорсткім кантроль за яе захаваннем.

БЕЛІНФАРМ.

ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВУ — БЫЦЬ!

Падставы для ішчэрай і сумленнай размовы Прэзідэнта з прадпрымальнікамі рэспублікі стала 4-я асаблівая дэлегацыя колаў Беларусі, якая адбылася 17 верасня ў Мінску.

У дакладах кіраўнікоў прадпрымальніцкіх саюзаў і аб'яднанняў былі выкладзены праблемы, якія перашкаджаюць камерцыйным структурам укладваць свае капіталы ў эканоміку рэспублікі. І першым тут ставіў пытанне аб абмежаванні нафінансавання. Прадпрымальнікі, спасылаючыся на больш выгаднае падаткаабкладанне ў Расіі, дзе ў бюджэт адлічваецца 35 працэнтаў, а не 65, як у Беларусі, запатрабавалі ад урада вырашэння гэтых паказчыкаў. Асобным пунктам былі пытанні фінансаво-інвестыцыйнай палітыкі. Аляксандр Яловіч, прэзідэнт Беларускага глыбіннага брокераў, паведаміў, што інвестыцыі пайдуць, калі будуць дзяржаўныя гарантыі, а іх пакуль што няма. Таму не дзіўна, што, паводле звестак Нацбанка, паўтара мільярд, а, паводле ацэнкі польскага эксперта, чатыры мільярд долараў па-ранейшаму застаюцца на руках у насельніцтва, і гэтыя капіталы выключаны з работы. Сваё слова сказаў і прэзідэнт Саюза прадпрымальнікаў Уладзімір Карагін. Разважаючы аб стратэгіі малага і сярэдняга бізнесу, ён паведаміў, што неабходна ўключэнне бізнесу ў падрыхтоўку ўрадавых праграм. Ставілася таксама пытанне сацыяльнага партнёрства і прыцягнення бізнесменам актываўнага ўдзелу ў заканаходчыцкіх і адміністрацыйных актах. Гэта гэтага, на думку прамоўцаў, неабходна стварэнне партыі і актывнае вылучэнне ў будучы Вярхоўны Савет сваіх кандыдатаў.

Выслухоўваючы патрабаванні і прапановы прадстаўнікоў дэлегацыі колаў, слова ўзяў Прэзідэнт рэспублікі Аляксандр Лукашэнка. Ён падкрэсліў, што прадпрымальнікі, без сумнення, з'яўляюцца сёння ўплывовай сілай у грамадстве, і не заўважаць гэтага нематчыма. Таму, нягледзячы на яго складаныя адносіны з кіраўніцтвам прадпрымальніцкіх аб'яднанняў і саюзаў, а таксама парадзі ўстрымацца ад удзелу ў асамблеі, Прэзідэнт усё-такі вырашыў прысутнічаць тут. «Я прышоў сустрэцца не з вышнім кіраўніцтвам, а з людзьмі, таму што тут сабраўся лепшыя розумы і генафонд нацыі», — сказаў ён. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што прадпрымальніцтва павінна стаць ся-

рэднім класам, апорай грамадства і асновай для грамадзянскай згоды.

Праблема, перад якой стаіць рэспубліка, на думку Лукашэнка, заключаецца ў тым, як захаваць самастойнасць дзяржавы ва ўмовах поўнай эканамічнай залежнасці ад Расіі, як адзіцы ад мяжы, за якой — банкруцтва, беспрацоўе, сацыяльная беднасць і крміналізацыя грамадства. І апошняе — дасканнае дзяржаўнай сістэмы кіравання. Пры вырашэнні гэтых пытанняў Прэзідэнт не мае намеру адыхоўваць ад курсу сацыяльна-арыентаванай рынчнай эканомікі. «Не паварочваючы назад, а гэта проста немагчыма, мы павінны весці рэформы максімальна бяспечна з сацыяльнага пункту гледжання», — падкрэсліў Аляксандр Рыгоравіч. — Для гэтага не павінна быць ніякага супрацьстаяння, бо логіка перадавы барышні сабе вычарпала. І спроба бізнесу стварыць дзяржаву ў дзяржаве ў Прэзідэнта падтрымкі не знайдзе!»

У сваёй прамове Прэзідэнт закрануў і абавязкі для прадпрымальніцкага пытання. Так, па палітыцы падаткаабкладання ён паведаміў, што падаткі трэба змяняць, але пачынаць з выбаральнай падатковай падтрымкі прыярытэтных галін. Мерай, якая дапаможа знізіць інфляцыю, А. Лукашэнка бачыць прыняцце Беларускага рэліковага білета адзіным законным плацежным сродкам. І гэта будзе зроблена ўжо на сесіі. Стала вядома, што з падатку Прэзідэнта павялічваецца дысконтная працэнтная стаўка Нацбанка, працэнтная стаўка і дэпазітныя стаўкі да ўзроўню, адэкватнага ўзроўню інфляцыі. Планаўдзя стварэнне за кошт прыбытку Нацбанка спецыяльнага фонду для абагатавання крадзёў па пад дзяржаўныя праграмы, выканаўшы якіх могуць быць прадпрымемствы розных форм уласнасці.

«Прадпрымальніцтва — быць, — заявіў у заключэнне Аляксандр Лукашэнка. — Але без спекуляцыйнага адцення. Галоўны прыярытэт — сферы вытворчасці, а не пасродніцтва. Мы ўпарадкуем вашы дзеянні ў камерцыйнай і гандлёвай, створым роўныя ўмовы з дзяржаўным сектарам. Мне не важна, які выжыве гандаль — дзяржаўны ці прыватны. Галоўнае, каб народ сказаў «дзякуй» і выбраў мяне на другі тэрмін!»

БЕЛІНФАРМ.

Хто затрымае паязды?

У спісе парушальнікаў графіка руху пасажырскіх паяздоў Беларускай чыгункі першае месца займаюць... мытнікі і пагранічнікі. Прааналізаваныя работу за жнівень, супрацоўнікі пасажырскай службы зазначылі. Аказалася, што на пагранічных станцыях была парушана работа 45 пасажырскіх паяздоў увогуле на 1.149 мінут. 36 з іх затрымалі пагранічнікі на 717 мінут. Зразумела, што менавіта гэтыя службы павінны спыніць рух паяздоў у вагонах любых кантрабандных грузаў. Але пры іх выяўленні траціцца даволі шмат часу на разбор.

А ў выніку Беларускай чыгункі нясе немалыя страты, якія ёй ніхто не кампенсуе.

У развітых дзяржавах такой праблемы няма. Таму што і мытнікі, і пагранічнікі строга рэгламентаваны ў сваіх дзеяннях спецыяльнымі нарматыўнымі дакументамі. Але ў Беларусі сёння такіх прававых актаў няма. Таму чыгуначнікі прапаноўваюць збіраць плату за нанесеныя чыгуначы ўрон з самых кантрабандыстаў. Толькі ў такім выпадку можна рэалізаваць на рытмічную работу пасажырскага транспарту.

БЕЛІНФАРМ.

Мясцовая ўлада: дзень за днём

Хлеб, каўбаса і гарэлка.

Нярэдка толькі такія тавары можна ўбачыць у вясковых магазінах

Барысаўскага раёна

Напроста працаваць у сённяшніх эканамічных умовах работнікам спежывецкай кааперацыі Барысаўскага раёна. Аднак ім удалося не дапусціць розкага зніжэння ўзроўню гандлёвага абслугоўвання вясковых. Так каратка характарызаваў становішча спру ў райспажыўсаюзе намеснік старшын райвыканкома М.І.Крыжановскі, выступаючы з дакладам на нядзельнай сесіі райсавета, дзе абмяркоўваліся стан работы па гандлёвым абслугоўванню, аказанню сацыяльных паслуг насельніцтву і меры па яе палепшэнню.

План вясмі месцаў, адзначалася ў дакладзе, па рознічнаму тавараабароту райспажыўсаюзам выкананы на 104,6 працэнта. Рост да ўзроўню адпаведнага перыяду мінулага года больш як 13 разоў і пераўзыходзіць сярэднябеларускі паказчык. Таварныя рэсурсы павялічыліся за кошт пашырэння аб'ёмаў нарыхтовак і вытворчасці тавараў народнага спажывання на кааператывных прадпрымемствах. Іх доля дасягае трэці часткі агульнага аб'ёму тавараабароту. Прыкладна такая ж доля прададзенай прадукцыі закуплена дэцэнтралізавана работнікамі спежывецкай кааперацыі. Было заўважана, што дасягнута гэта ва ўмовах агульнага скарачэння выпуску тавараў народнага спажывання, калі вытворцы патрабуюць за іх паяздзіну аплату, калі ўласны абаротныя сродкі спежыўкаперацыі штодзень абсяджаюцца, а крэдытныя сродкі на закупку тавараў абмежаваны.

Можна назваць абсурдным і гэта, калі гандаль штодзень здае сваю вырочку дзяржаве і вымушаны прасіць у той жа дзяржавы ці ў банкаў крэдыты пад высокіх працэнтаў, а потым уключаць іх у выдаткі, накручваючы чарговы вток інфляцыі.

Аднак і выдзяляемых крэдытаў, як правіла, не хапае. Таму, значнаў дакладчык, абласному кіраўніцтву варты разабрацца, чаму забеспячэнні тавараабароту крэдытныя рэсурсы сталічнай вобласці складае толькі крыху больш за 50 працэнтаў. У той час як па Брэсцкай — 80, па Віцебскай — 85, па Магілёўскай — 93 працэнта. Ды і па вобласці чамусьці, як кажуць, бог няхай дапаможа. Скажам, Клецкаму раёну выдзелена крэдыт на 66 працэнтаў, Нясвіжскаму — на 77, Валожынскаму — на 85, а Барысаўскаму чамусьці

толькі на 46 працэнтаў аб'ёму тавараабароту.

Пасля замяны кіраўніцтва аптовай гандлёвай базы, якая з'яўляецца важным звяном у сістэме райспажыўсаюза, яе работа прыкметна палепшылася. За першае паўгоддзе тавараабарот у параўнанні з леташнім перыядам скарачана больш чым на 30 працэнтаў, узрасла рэнтабельнасць, а прыбытак павялічыўся больш чым у 16 разоў. Год назад на базе пачаў працаваць швейны цэх, дзе выпускаюцца вырабы 24 назваў. Яны прадаюцца па больш нізкіх цэнах і карыстаюцца попытам у насельніцтва.

Цяжкі час перажываюць сёння прадпрымемствы грамадскага харчавання. Рост цін на прадукты, павелічэнне расходаў на камунальныя паслугі, транспарт, электраэнергію прыводзяць да павышэння кошту страў, кулінарных і кандытарскіх вырабаў. Менавіта па гэтай прычыне ў апошні час зменшылася колькасць наведвальнікаў сталовых, кафе, кулінарных. Да таго ж, на працягу двух апошніх гадоў гаспадары запатрабавалі вярнуць ім 11 сталовых, магазін з аддзелам «Кулінарыя» і кафе-тэры, якія працавалі рэнтабельна. І ў такіх напружаных умовах работнікі прадпрымемстваў грамадскага харчавання здолелі ў параўнанні з леташнім павялічыць тавараабарот больш чым у 17 разоў, а выпуск уласнай прадукцыі — амаль у 20 разоў, перакрываючы сярэднебеларускі паказчык.

Добрых слоў заслугоўвае кіраўніцтва райспажыўсаюза за пастаянны клопат аб умацаванні матэрыяльнай базы галіны. Нягледзячы на фінансавыя цяжкасці, за кошт прыбытку пашыраецца сетка гандлёвых кропак. Толькі сёлета на новае будаўніцтва зрасходавана 46 мільёнаў рублёў, лічачы 10 мільёнаў пайшло на капітальны рамонт

магазінаў. За апошнія два гады ўведзены ў эксплуатацыю гандлёвыя цэнтры і некалькі тыпавых магазінаў, за што вясковы ўдзельнік кіраўніцтва спежыўкаперацыі. Аднак яны жадаюць бачыць не паўпустыя паліцы магазінаў, а неабходныя ім тавары пасуддзёнага попыту. Ды і работу спежыўка кааперацыі вясковы ацэньваюць не па лічбах справаздач, а па прылках магазінаў.

Дарчы, і сам старшыня праўлення райспажыўсаюза І.У.Сліжэўскі адзначаў, што гандлёвае абслугоўванне насельніцтва раёна працягвае пагаршацца. Сёння рознічны тавараабарот у супастаўных цэнах, значнаў Іван Уладзіміравіч, у параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года скараціўся напалову. Асноўнымі прычынамі такога становішча ён лічыць дэфіцыт мыла гаспадарчага і пральных парашоку, алею, мукі, круп, макаронаў, рабочага абутку, білізны і іншых тавараў, скарачэнне цэнтралізаваных паставак, а таксама адсутнасць у насельніцтва грошай на іх набыццё. А вось дэпутаты, якія выступалі на сесіі, папярэдзілі работнікаў гандлю па неэфектыўнасці.

Трэба не апраўдваць адсутнасцы тавараў, а шукаць іх, — раіў старшыня праўлення калгаса «Боркі» В.І.Сакавец.

Мы ж шукаем і знаходзім спецадзельніц для сваіх калгаснікаў, а ў райспажыўсаюзе для гэтага ёсць німаля кваліфікаваных спецыялістаў. Калі я днём завітаў у Янчынскі магазін, то там у продажы былі толькі хлеб, каўбаса і гарэлка. А вясковым жа патрэбны і боты, і білізны, і фуфайка. Замок можна ўбачыць хіба толькі на дзяржаўнага магазіна, калі ён зачынены.

У сітуацыі хронічнага недахопу грошавых сродкаў кіраўніцтва райспажыўсаюза і спежыўкаперацыі таварыстваў вярта было б больш увагі ўдзяліць праблеме першагадовага набыцця тавараў, якіх неабходна ў кожным магазіне. Аднак, як адзначалася на сесіі, гэта не заўсёды рабілася ў інтэрэсах паўночнай. Так, за першае паўгоддзе насельніцтва раёна рэалізавана

Мікалай ЧАПЕЦ.

Сёння — апошні дзень падпіскі на

«Мінскую праўду»

на чацвёрты квартал.

Хто не паспеў аформіць яе, можа падпіскацца на газету сталічнай вобласці на лістапад-снежань 1994 года.

БЕЛІНФАРМ.

СТОП! Объявление для Вас!

ОРГАНИЗАЦИЯ РЕАЛИЗУЕТ РЕКЛАМНОЕ ПОСРЕДСТВО

ЭЛЕКТРОДВИГАТЕЛИ АСИНХРОННЫЕ

с короткозамкнутым ротором

от 0,10 кВт до 200 кВт

СО СКЛАДА

в МОГИЛЕВЕ

Факс (0222) 23-27-00. Тел. (0222) 23-45-97.

ЦЕНЫ НИЖЕ, ЧЕМ ВЫ ДУМАЕТЕ!

Служба 02

УЧАСТКОВЫЙ

Трудная служба участкового инспектора. Быть в курсе всех дел в деревне, уметь если не предотвратить, то в максимально короткие сроки выйти на след и обезвредить преступника — это тоже искусство участкового, опыт, который приходит с годами при условии, если есть что-то в голове. Но и у участкового есть преимущество. Он свободен распоряжаться своим временем. Поэтому, бывая во многих районах республики, часто приходилось убеждаться: думающий инспектор всегда найдёт время и на работу, и на личную жизнь, и на хозяйство, и на охоту. Такой участковый, как правило, имеет в селе более-менее приличный дом, участок, живность. Он хорошо знает землю, следовательно, ему легче найти общий язык с сельчанами, которые отличают его от видят результаты его труда. К хорошему участковому человеку всегда обратятся за помощью и сам поможет ему чем сможет.

Таким я увидел старшего участкового инспектора Пуховичского РОВД майора Николая Николаевича Свиридова. Его участок — Тальковский сельский Совет. Места дачные. Много приезжих. В последнее время участились набеги на приусадебные участки горожан. Все это создаёт тревожную, напряжённую обстановку на селе. Надо отметить, что Николай Николаевич хорошо знает людей, имеет надежных помощников, и поэтому о разбое, грабеже или попытке воровства ему сразу же становится известно. В довершение к этому — один из эпизодов. Однажды в августовскую ночь в квартире Свиридова раздаётся телефонный звонок. Добродетельный предупредил, что в один из сельских магазинов собираются «гости». Вместе с соседом они зашли на место происшествия двух молодых людей, которые уже собирались вылезти из разбитого магазина вместе с набитым мешком. Преступники получили по заслугам.

А вот другой пример. Ночью в конце мая водителем «Аудио-80» 24-летний А.Пронько вместе с другом на участке дороги Сетца-Узлыны, где шоссе пересекалось с лесной тропинкой, сбили 33-летнего А.Сушенцова — рабочего кожзавода «Большевик». Остановившись и убедившись, что он мёртв, забили труп и, отъехав несколько километров, сбросили его в реку Свислочь. Вернувшись к себе в гараж, стали заменять разбитые фары и помятый кузов. Оперативная группа милиции, в составе которой был и майор Н.Н.Свиридов, успела выйти на их след и заставить за ремонтом машины. Преступники сознались в содеянном.

И все же Николай Николаевич, несмотря на довольно «тяжелый» район, находит время и для личного хозяйства. У него на зиму всегда есть в запасе своя морковь, огурцы, картофель, перец, помидоры и варенье из облепихи. Одним словом, хозяйственный мужик. Да и биография у него вообщем-то радужная. Начиная со сестры-модельщицы на текстильно-механическом заводе. После армии работавший милиционером, дежурным инспектором спецкоманды. А когда закончил среднюю школу милиции, стал участковым в Марьинской Горке, затем перевели в Тальковский сельский Совет. За последние годы успел закончить заочно/ Высшую школу милиции /теперь академия/. Награжден медалью «За безупречную службу» третьей степени и знаком «За отличную службу в органах внутренних дел».

На снимке: Н.Н.СВИРИДОВ /четвертый слева/ беседует с сельскими жителями.

Текст и фото
Владислава БОСЬКО.

Ці адбудуцца выбары 18 лістапада 1994-га?

Выбары ў Вярхоўны Савет Беларусі адбудуцца лічы сёння, дзень за днём, яны будуць назначаны на 18 лістапада 1994 года. Да такога вываду прыйшлі спецыялісты сацыяльнай лабараторыі «Экумена» Партыі падпірачкі СНД. Указаны партыі, плучаючы лямі, выкаса ў іх шэрагу ўтварэння новых спосабаў сацыяльна-эканамічнага аналізу развіцця спецыялісты «Экумена» таксама выкасалі задагука, што на палітычную сфэру выйдзе сталая, падспудная існуючая «партыя» Лукашэнка, аб якой шло, можа, не адгадваецца і сам прэзідэнт. І ў лістападзе гэтага года будзе фактычна паўтарацца поспех на выбарах Лукашэнка да ўзроўняў неадважнасці палітычных сіл, якіх называюць сабе дэмакратычнай апазіцыяй.

БЕЛІНФАРМ.

«Экспрэс-сервіс» для старых — бясплатна

Колькі патрэбна сёння звычайным пенсію, каб запасіцца на доўгую зіму паліва? А калі чалавек, да таго ж, стары да адзіночкі? Без назоўнага памагата (ці, як іх называюць, спонсара) абсясць нямала. У яго ролі і праймае сабе прадпрымемства «Экспрэс-сервіс», што ў вёсцы Грочынава.

Кіруючы спісам, які падрыхтаваў Нёмкаўскі сельскі Савет, супрацоўнікі памінаваў фірмы на транспарце свайго прадпрымемства разавіць па дарогах доўгі абрэз і шмат іншых некадзінных ла-саматэрыял, прызначана для адзіночкі вясковых. Прычым робіць гэта бясплатна.

— А завіаў «Экспрэс-сервіс» такой вост дабрачыннасцю дача лася, — паведаміла старшын Нёмкаўскага сельсавета А.І.Майсюк. — Менавіта тады калектыву галага прадпрымемства (які ўзначальвае дырэктар І.І.Якубіч, а менавіта шэ-— У.І.Каробка) «прэзентаваў» мне гадзённым сям'ям калі, мільёна рублёў. На той час, пагадзілася, сума немалая.

Мо хто-небудзь з прадпрымальнікаў падтрымае ініцыятыву «Экспрэс-сервіс»?

Святлана
МІХАЙЛОўСКАЯ.
Уздзенскі раён.

І ТРОЙЧЫ АДНАЎЛЯЮЦЬ НА РАБОЦЕ

Президента, еканамічне стар-
присы, за якої паўстае пуган-
прямства, звальненні па
випушченасці у заўтрашнім
саюці незадоволенасці і па-
раба і зарплата, ці будзе
успука?

Па многіх паказ-
сисловым комплексе вобласці,
ткова, яна спазнаеца і не ў

скарчэнні рабочага дня і ра-
кова аплачаемых водпуску,
20 тысяч. Шо дацічыць ап-
рабаванні і сплужаць.

не ў відзе. Як тут павінны
намеснікам старшні акова
У.У.БЯССМЕРТНЫМ.

увазе некаторых падатковы
інспектура, якія спрабавалі
браць падаходны падатак
кошту пшэўва, зтрыманы
грамадзямі за сродкі сацы-
яльнага страхавання на да

ХАЦЕЛАСЯ Б У РАЙ...

абходна падганяць для расійскіх. Толькі чамусьці не чуваць прапанов, каб і наша зарплата зраўнялася з

ГІНУЦЬ ЛЮДЗІ. З-ЗА СКНАРНАСЦІ...

шовая премія. На скразе кача-
гара авбасной
школы-інтернату для глухих
дзетей Анатоля Жаўрда
прыняты меры пэ адпаведна
рэзьку працы п залучэнню
рабніцкага кацельня.

— **У кастрычніку**
спойніца год, як пачала
дзейнічаць Дзяржаўная

Гутарыла
Наталія ШМІЛІТ

Гутарыла
Наталля ШМІДТ

■ Фотайнфармацыя

КАРЫСТАЕЦЦА ПОПЫТАМ

Старадарожскі механічны завод вытворчага аб'яднання "Калібр" — адно з тых прадпрыемстваў, якія не зніклі з сям'і вытворчасці прадукцыі. Дарэчы, яна карыстаецца вялікім попытам у спецыяльнай асцярожнасці. А выкарыстоўваюць яе на прадпрыемстве карпусы пластмасавыя для малагабарытных тэлевізараў, чатыры віды масажных ічотак, закатачныя машыны, метр складны, заціскачкі металічныя, шарніры-штангі для аўтамабільнага "Масквіч".

Цяпер тут асвойваюць некалькі новых відаў прадукцыі, якія ў кастрычніку-

лістападзе будуць вытускацца ў аэлікім аб'ёме. На здымках: брыгадзір ліцейчыкаў Ганна СЯРГЕЕВА; слесары механізбара-

ных работ Іван ТЭЖАР і Вячаслаў ЗМАЧЫНСКІ; зборачны канвеер; прадукцыя завода.

Фота Анатоля БАСАВА.

■ Дзівакі

КОШЫКІ
ДЛЯ ЛЮДЗЕЙ.
І ДЛЯ МУЗЕЙ

Яму споўнілася восемдзесят шэсць. На выглед столькі не дасі. Хударэц, сутулаваты, твар гладка паголены, з рэзвенькай сеткай маршчын. Вочы з жывінкай.

Юльян Андрэвіч Патроўскі жыве ў вёсцы Мікалаеўшчына Стаўбцоўскага раёна. У інтэрнаце для адзіночкі і састарэлых. Пяты год азядаў прапавіна тут. І ні дзянь не сядзе без справы. Усе жыццё ён сябраваў з сякерай, долатам. Ад работы з гэблікам у Юльяна Андрэвіча нават вялікі палец на правай руцэ скасабачыўся.

Да яго, калі жыў у вёсцы Кавалі на Смагоншчыне, ехалі з заказамі на сталарку за сто кіламетраў. Рабіў дзверы, альтаўкі, веранды, колы для павазак. І ніхто ні разу не пакрыўдзіўся на якасць вырабаў. Жыццё ішло сваёй чаргою, пакуль не падкалілі старасць ды адзінота. Перажыў Юльян Андрэвіч ажно тры жонкі. Дзеці па свеце раз'ехаліся. Сын у Сібіры, дачка ў Мінску, у Акадэміі навук працуе. На іх ён не крыўдуе: не забываюць бацьку, але дажываць свой век вырасціў тут, на ўлонні прыроды, ля Нёмана.

Вядома ж, сталаркай у інтэрнаце не зоймешся, а кошыкі пласці можна. Набыў у лесе матэрыял, сядзе пад альтаўкай. І праз нейкія тры гады кошык, белецькі, без адзінага вузельчыка, гатовы. Заказчыкаў хоць адбаўляй: ахвотна купляюць людзі вырабы Юльяна Андрэвіча. Да таго ж, пабіўшы лясніанца для ветэранаў ваіны і працы, хапае прыхільнікаў грэбнага і гаднага палявання. Вялікі кош каштуе тысячу рублёў. Малы, унукам у падарунак, — пяцьсот.

Перад ад'ездам у лясніанца і заказу майстру кошык — для ўнука. Атрымаўся такі прыгожы — ну хоць на выставку яго нясі. Дарэчы, пяць кошыкаў вырабіў Юльян Андрэвіч для музея Якуба Коласа, што пабіўшы ад Мікалаеўшчыны.

Міхась ТЫЧЫНА.
Стаўбцоўскі раён.

■ Народныя таленты

ПРАДЗІВА ЧАРОЎНЫХ
МЕЛОДЫЙ

УЗОРНЫ ансамбль песні і танца «Хажулянка» Маладзечанскага раёна ўжо тройчы выступаў на рэспубліканскіх фестывалях юных талентаў «Сымон-музыка». А сёлета яму быў аказаны давер прадэманстраваць сваё майстэрства на адной з п'яці п'яці Рэспубліканскага фестываля «Беларуская песня і паэзія «Маладзечна-94». Чым выклікаюць такі поспех? На гэтыя і іншыя пытанні наш карэспандэнт папрасіў адказаць кіраўніка «Хажуляны» Я.А. ЧАБРОЎСКУЮ.

— Я працую намеснікам дырэктара Хожаўскай сярэдняй школы па эстрадным выхаванню. З 200 вучняў 60 актыўна займаюцца ў мастацкай самадзейнасці. Найбольш таленавітыя прыняты ў ансамбль песні і танца. Для некаторых такі занятка падкажу шлях пры выбары жыццёвай п'яці. Напрыклад, Валянцін Гурэцкі паступіў у Мінскае вучылішча мастацтваў на аддзяленне рэжысуры, а Людміла Нэнза ў гэтым жа вучылішчы займаецца на аддзяленні народнага спеваў. Па-ранейшаму працягваюць удзельнічаць у школьным ансамблі. Сёлета мы былі на тыднёвых гастроліх у Санкт-Пецярбургу.

— Нават прафесійныя калектывы з-за масавага збяднення не маюць магчымасці зрабіць такую п'яцізду.

— Масючы калгас імя Дзяржынскага аказаў нам фінансавую дапамогу. Справа ў тым, што яго старшыня Аляксандр Мар'янавіч Паўда не толькі быў выпускніком нашай адукацыйнай установы, але і быў ак-

тыўны ўдзельнік школьнай мастацкай самадзейнасці. Цяпер нашаму духавому аркестру больш за 20 гадоў. Аляксандр Мар'янавіч адзін з першых яго ўдзельнікаў. На рэпетыцыі гэтага калектыву старшыня калгаса і п'яці нярадака заглядае. Любоў да духавой музыкі ён перадаў сваёму сыну Юрыю, які зараз меўдаваў сябе добрым музыкантам.

Часта выступае па сцэне і дачка кіраўніка гаспадаркі. У ансамблі песні і танца 30 чалавек. Кожнаму з іх хочацца адравацца са сваймі цёплым і сардэчнымі словамі. Ні адной рэпетыцыі не прапусцілі Аляксей Кісель, Таццяна Кучынская, Марына Шэмет, Іра Баннікава, саісты Іван Ільін і Аляксандр Радзін.

Пры ансамблі створаны калектывы-спадарожнік «Верасок», удзельнікі якога праз год-два замяняць на сцэне сваіх старэйшых таварышаў.

— А п'яці, Яўгенія Аляксандраўна, крышачку пра сьпе, бо не сакрэт, што даўгалецце самадзейных калектываў, іх майстэрства залежаць у асноўным ад таго, хто імі кіруе.

— Дзякуй за ўвагу да майб' персону. Я — украінка. Закончыла Данецкае музычнае вучылішча, п'яці ў інстытут культуры ў Ташкенце. Дзесяць гадоў таму назад прыехала ў Маладзечанскі раён. І вельмі ганаруся, што кінула тут «якар». Беларуская нацыянальнае мастацтва для мяне — б'яльзям на душу. Таму і працуюць у поўнай аддачы.

Уладзімір КОБРЫН.

■ Концепция развития села

(Продолжение. Начало в № 97, 98).

Анализируя эту форму хозяйствования на селе целесообразно с трех позиций: необходимости, возможности и эффективности использования.

Необходимость ЛПХ обуславливается сочетанием личных и общественных потребностей. Когда речь идет об удовлетворении потребностей владельцев этих хозяйств и их семей в продуктах питания, за ЛПХ высказы-

вая работа — 1,8, сон и еда — 6,9 часа.

Как видим, ни один социальный слой в нашем обществе не занимается таким напряженным трудом, как владельцы подсобных хозяйств на селе. Основная нагрузка по оказанию им помощи приходится на колхозы и совхозы. Вместе с тем возможности личных подсобных хозяйств используются далеко не полностью.

Вот как распределились ответы на вопрос: «Удовлетворены ли вы развитием ЛПХ?» «Да, удовлетворены» — от-

воссоздать хозрасчетные бригады с набором сельскохозяйственных машин по оказанию помощи ЛПХ, особенно пенсионерам.

Совершенствуя материальные стимулы труда владельцев ЛПХ, нельзя забывать о моральных. Речь идет об организации конкурсов-выставок в масштабе колхоза, сельского Совета и района, занесение на Доску Почета, награждение грамотами и т.д. У трудового человека всегда будет в чести мастерство, гордость за качественный результат своего труда.

В каждом колхозе и совхозе целесообразно иметь годовые планы по становлению, развитию и функционированию личных подсобных хозяйств, в которых жизнь требует предусмотреть следующие разделы:

1. Обработка почв приусадебных участков и возделывание сельскохозяйственных культур.

2. Обеспечение семенами высокоурожайных сортов, саженцами плодовых культур и ягодников.

3. Уборка и хранение продукции: выделение техники и транспорта, тары и материалов, людей при необходимости.

4. Реализация продукции и переработки: заключение договоров по сбыту, формы закупок.

5. Продажа молока скота и птицы, замена малопродуктивного скота. Ветеринарная помощь.

6. Строительство и ремонт жилья и помещений для содержания скота, хранения кормов и продукции.

7. Обеспечение скота кормами и организация выпаса.

8. Организация учебы владельцев ЛПХ, в т.ч. обмена опытом по эффективному их использованию.

9. Формы материального и морального стимулирования.

10. Источники финансирования материально-технического обеспечения.

11. Совместные мероприятия с сельским Советом, потребкооперацией и райсоветом по повышению эффективности ЛПХ (оформление соответствующих договоров).

В плане следует выделить отдельной графой помощь пенсионерам и одиночкам колхозникам.

Для впроиса считали бы возможным засчитывать определенное количество дней работы в ЛПХ, в зависимости от содержания скота и птицы, в годовой балансе времени отработанных сельскими в общественном производстве, для начисления отпускных и пенсий.

Имеются трудности в переработке продукции ЛПХ для личного пользования. В этом плане основные трудности в домашних условиях — мисорубка и заточные машинки. Из 110 опрошенных семей только 10 имеют сепараторы, 9 — соковыжималки и 1 — маслобойки. Нет возможности перерабатывать продукцию и в потребкооперации. Решению этой проблемы во многом способствовала бы организация кооператива, малого предприятия или цеха по переработке продукции в колхозе, совхозе или в сельском Совете.

Почти во всех ЛПХ имеются сады. Личные наблюдения показывают, что многие из них находятся в запущенном состоянии. Периодически не окультуриваются. Более того, для хранения собранных плодов (яблок и груш) почти нет специально приспособленных помещений. Как правило, в нарушение научной технологии, они находятся в погребах вместе с картофелем, свеклой и т.д. Колхозы и совхозы в состоянии оказать соответствующую помощь.

Личные подсобные хозяйства в форме пожизненного наследуемого или частного владения в размерах до 1 га земли с учетом площади земельного участка, имеющегося при доме, с предоставлением земельных участков для сенокоса и выпаса скота — перспективная форма хозяйствования на селе. Ею желают заниматься 95 процентов сельчан. В частности, обеспечение потребности подворья по сносной цене комбикорма и молодняком, можно в течение года резко увеличить производство свинины.

Антон ЮНЦЕВИЧ,
сопредседатель
Аграрной партии
Республики Беларусь,
депутат Столбцовского
районного Совета,
председатель колхоза
«Красный Октябрь».

Владимир ЛЫСЫЙ,
председатель колхоза
имени Орджоникидзе
Смолевичского района,
депутат Озерницкого
сельского Совета.

Марьяна РУБЕЛЬ,
председатель колхоза
«Новый свет»
Копыльского района,
кандидат
экономических наук;

Иван ГАЛКО,
доктор философских
наук, профессор.

Р.С. Гонорар оставляем
на нужды редакции.
(Продолжение
в следующем номере).

3 залы суда

УСЮ НОЧ ТРАШЧАЛІ ГАРАЖЫ

Для ўладальнікаў гаража-кааператыва № 4, што размешчаны паблізу Слаўскага цукраварфіндзінскага камбіната, мінулагодні лістапад быў у поўным сэнсе слова «чорны». Яшчэ б! За кароткі тэрмін там было ўзламана ажно чатыры гаражы. Зладзеі ўтанялі аўтамашыны, забіралі запчасткі да іх, бензін і ўсе астатняе...

Калі гарталі крымінальную справу № 27353 /тобсты том кілаграмы два вагой/, складаецца ўражанне, што ўладальнікі гаражоў або базавалі, або кожны быў перакананы, што ягоны гараж зладзеяў не ўламае, а да судскага інтарэсу няма. Мяркуюць самі. У верасні мінулага года, прамаўшы сценку гаража № 16, які належыць А.Уткіну, зладзеі ўтаняюць аўтамашину М-2140 коштам шэсць мільёнаў /да цэнах таго часу/ і забіраюць тысяч на сто п'яцьдзесят розных каштоўнасцей, што захоўваліся ў гаражы. Праз два месяцы

там жа, ўламаўшы дах гаража № 20, які належыць Н.Камяку, налётчыкі забіраюць аўтамагнітолу, камплект свечак запальвання і іншыя аўтаадапталі. На ўтаняў раней аўтамашыне едучы сярэд ночы ў г.Клецк і са старэйшага ў дары малакавога ГАЗ-53 з'яўляюць пятнаццаць літраў бензіну. І вяртаюцца назад у Слаўск. Восць дык аператыўнасці! Гэта быў поцярк мацёрных запальніц. Нап'яна, клекая вылазка засталася ім не зусім удавай, бо літаральна ў наступную ноч яны ўзломліваюць дах гаража № 22 у тым жа чаргавым кааператыве і ўтаняюць аўтамашину М-2140, якая належала Н.Шылавічу, а заады і запчасткі да яе, 85 літраў бензіну — усяго на суму 11,8 мільёна рублёў.

Здавалася б, цяпер самы раз ўладальнікам «Жыгулёў» і «Масквічоў» з гаражамі кааператыва заварушыцца, забіць трыогу, старэйшы на добраахвотных асновах групу самааховы, а не спадзявацца

толькі на следчыя органы, якім і без таго работы — па самую завязку. Але, на жаль, спраўдаў стары, як свет, прыніцц: не высуаўца, м'яг што — больш за іншых т'яба?

І значныя патрашчэлі адтулі гэта. Таму ў ноч на 13 лістапада яны ўзломліваюць гараж № 19 В.Касцюка, ўтаняюць аўтамашину ВА3-21063, а заады прыхопліваюць 32 кілаграмы цукру, запчасткі да машыны — усяго на суму 17,3 мільёна рублёў. Дарэчы, пералік украдзенага толькі ў гэтым гаражы ў абываўчым заклучэнні заняў цэлую старонку машынапіснага тэксту!

Пасля серыі дзёржкіх налётаў на гаражны кааператыв зладзеі, нап'яна, разумеалі, што рана ці позна іх там усё роўна застукаюць. Таму пераклачыліся на перафрыяныя, высковыя гаражы. У ноч на 22 лістапада ў вёсцы Вясяе, ўламаўшы дах гаража мясцовага жыхара В.Пархімовіча, яны крадуць

адтуль бензін, запчасткі да машыны — усяго на суму 165,660 рублёў. У тую ж ноч на Украдзеным «опель-сенатары» імчылі ў Старыя Дарогі. Ля чыгуначнага пераезду здарылася затрымка — машына перастала завадзіцца. Зладзеі пакінулі яе, пайшлі ў горад і залезлі ў гараж С.Рудніцкага, выцягнулі гадзіннік «Кюры» коштам 169,600 рублёў. На кошыма не адажыліся ці, магчыма, штыцы перашкодзіла.

У адну з лістападаўскіх цёмных начэй у кар'еры паблізу вёскі Крывічы Салігорскага раёна «матэрызаваныя зладзеі» спав'яваюць аўтамашину, утаняюць з гаража Н.Шылавіча. Хутэй за ўсё, адчулі, што прадаць яе ўжо не змогуць — крымінальны вышук выходзіў на іх след, т'яба было пазбавляцца ад докзаву злучэнства. І яны пайшлі на крайнасць, нап'яны ўладальніку машыны ўрон на суму 11,3 мільёна рублёў.

Але колькі вярвацьці ні

віцца, а канец будзе. Патрашчэлі гаражоў былі затрыманы і арыштаваны. Аляксандр Шыркуноў, вераход шайкі, 24 гады,раней судзімы за крадзяжы, нідзе не працуючы; Сяргей Біркас, 36 гадоў, газаваршчык Слаўскага РБУ-1, таксама раней судзімы, алкаголік; Вячаслаў Сірко, 36 гадоў,нідзе не працуючы,раней судзімы; Анатоль Сіменчанка, 26 гадоў, нідзе не працуючы. Як высветлілася на судзе з іх асвбэштых паказанняў, усе яны любілі, каб бутэлька на стала была кожны дзень. Ды не адна. І свае нячынны рэіды па гаражах рабілі добра падпільны, кожную ўдалую аперацыю абмывалі спіртным.

Суд прыгаварыў А.Шыркунова да чатырох гадоў пазбавлення волі з адываннем пакарэння ў калоніі строгага рэжыму і канфіскацыі маёмасці. Д.Сірко і С.Біркас атрымалі па два гады, а А.Сіменчанка — тры гады пазбавлення волі з канфіскацыяй маёмасці кожны.

Міхась АДАМАЎ.

